

Primorski List

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

IZHAJA vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo. CENA za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

NAROČNINO in oznanila sprejema upravništvo v Gorici na Placuti št. 12. ROKOPISE sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Narodno-napredna stranka.

Umazano ime.

Po dolgem osebnem prepiru je dr. Tuma osnoval načelno liberalno stranko, da bo prepir trajal na Goriškem. Spokler on in Gabršček ne zmagata ali pa podležeta. Pri vsej rabuki se namreč gre edino le za osebno veljavo dr. Tume, — da bo on prvi in edini, — in pa za tiskarno A. Gabrščeka. Druzega, stvarnega razloga za prepir ni bilo in ga tudi ni. Treba je bilo torej iskati pretveze za osnovanje liberalne stranke in ta pretveza je, da hoče duhovščina vse ukazati. To očitajo duhovščini oni isti gospodje, kateri so še nedavno tožili, da duhovščina premalo sodeluje v narodnem boju, kateri so ob vsaki priložnosti iskali pomoči in sveta pri njej. Toda, kaj bi govorili o stvarih, katere so bile in katerih ni več! Prikriti in potajeni liberalci so odložili krinko in so pokazali svoje pravo liberalno obličje. Pogledimo jim torej od blizu, — pa brez strahu, ker nam nič ne morejo, — v obraz, kako se kličejo in kaj hotejo.

Ime jim je: „narodno-napredna“ stranka. Niso bili sicer — pri zborovanju dne 8. marca t. l. — vsi za to ime, ali nazadnje so se vendar le dali vsi krstiti za „narodno-napredne“. — Beseda „narodno“ ne pomeni nič posebnega. „Narodni“ so vsi narode v Evropi in vse politične stranke. Če so torej naši liberalci narodni, so to kar vsi drugi ljudje. Ako bi pa razumevali to besedo tako, da so le oni narodni, tedaj so privzeli si neko judovsko posebnost. Judje namreč so vsi skrajno narodni, kjer koli so, t. j. v Berlinu so Nemci, v Rimu so Italijani, v Parizu so Francozi itd. Toda oni se hvalijo, da so le oni resnično narodni, ali kakor pravimo: judje so vzeli narodnost raznih ljudstev v zakup, kar jim donaša lepih dobičkov, n. pr. pri nas v Gorici ali v Trstu. Ako bi torej naši „narodno“ napredni hoteli reči isto, da so namreč le oni sami vzeli narodnost v zakup kot blago, tedaj se mi za tako narodnost ne bomo trgali z njimi.

Dalje pravijo, da so „napredni“. Tudi to posebnost imajo liberalci povsod. Nemci so fortschrittlich, Italijani prisegajo na progresso (n. pr. v Trstu) itd.

S to besedo zaznamujejo povsod ono stranko, katera je zatajila pozitivno krščanstvo in je

L I S T

Mane, tekel, fares.¹⁾

meni gre maščovanje, jaz bom povrnil, pravi Gospod. (Rim. 12, 19.)

C E S A R T R A J A N.

Za Domincijanom je v Rimu nastopil vlado Trajan (od leta 98.—117. po Kr.) Bil je izvrsten vojskovodja in spreten državnik, a razkošen v zasebnem življenju. Radi čistega in zmernega življenja so se mu kristijani silno zamerili. Vkljub temu bi sam morda ne bil dal nikakoršnega ukaza, naj se kristijani preganjajo, ko bi ga ne bilo k temu prisililo splošno sovraštvo in protivje paganov do Kristusove vere. Bil je nekoliko bolj človekoljuben, nego njegova prednika, kar kaže naslednje. Plinij, cesarski namestnik v Btiniji, vprašal je v pismu Trajana, „kaj naj stori s kristijani, o katerih ne ve druge krivde kakor to, da molijo nekega Kristusa za svojega Boga“. Stvar se mi je zdela, — pravi, — pomisleka vredna zavoljo velikega števila privrženecv. Brez števila jih je vsake starosti, vsakega stanu in obojega spola, ki se postavljajo v nevarnost. Trajan mu na to odgovori: „Kristijanov naj se ne zaslučuje, vendar, če koga zatožijo in obstane pri svoji veri

¹⁾ Mane — seštel je Bog tvoje kraljestvo. Tekel — pretehtal te je. Fares — razdelil je tvoje kraljestvo in je dal sovražnikom.

sprejela novodobne materialistične ali vsaj sploh racionalistične nauke. Toda „napredne“ stranke niso le stranke protikršćanskih načel in nauk, ampak so tudi stranke dejanja in boja proti katoliški cerkvi, katero blatijo, zaničavajo in tepajo z velikim sovraštvom. Če torej naši „Tumovci“ imenujejo sami sebe „napredne“, razumevajo pač to besedo tako kakor vsi drugi ljudje na svetu, čemu bi jo sicer rabili? Napredni so torej, ker so zatajili krščanstvo in sprejeli racionalizem in pa ker so polni sovraštva do katoliške cerkve. — Ali vže slišim tega in onega: „Pri nas ni tako, mi smo napredni, pa vendar verni“. Gospoda, ne bodimo vendar smešni pred vsem svetom, kakor da bi mi Sloveuci dajali besedam pomen, kakor da smo mi dali svetu ideje, za katere smo si komaj vdobili primerne besede! Kar torej pomeni beseda „napredni“ vsem drugim izobraženim narodom, pomeni tudi vam: brezverstvo in sovraštvo do kat. cerkve!

Vrhu tega pa je celo ime „narodno-napredni“ vže davno vdomačeno na Kranjskem in je od tam presajeno na Goriško. In na Kranjskem je to ime umazano ime. Umazano je ime „narodno-naprednih“, ker so se združili proti svojim bratom z nemškutarji, — dr. Tavčar z baronom Schwegel-om —; umazano je to ime, ker so kranjski „narodno-napredni“ skrajno surovi in neotesani ljudje, da se njih pobalinsko pisarjenje in nastopanje stadi vsakemu olikanemu človeku. In to umazano ime so si nadeli goriški liberalci.

V izvrševalnem odboru 21 mož smo našli nekaj častitih imen . . . , ki so nam bili vselej prijazni. Žal nam je, da so si umazali čast z imenom, ki je umazano; žal nam je pa še bolj, da so si umazali vest z imenom, ki pomeni boj Kristusu in cerkvi. Upamo, da se kmalu izbrisejo iz imenika „narodno-naprednih“.

POLITIČNI PREGLED.

Državni zbor. Najprej je prišel na vrsto predlog o tožbi proti Wittekovemu ministerstvu radi rabe § 14. Ta predlog je večina odklonila. Nato so bili še razni govori o narodnih pravicah v Avstriji. Najnujnejše vprašanje, namreč volitev novih podpredsednikov zbornice, se je tako rešilo, kakor smo se že zadnjič izrazili. Prvi podpredsednik je dr. Prade (nemški levicar), drugi Čeh

ter bogovom, noče darovati, naj se kamuje. Kdor pa zataji, da je kristijan in daruje na altarju, naj ga pomilostijo.“

Navzlic temu milejšemu ukazu je pretrpelo mnogo kristijanov mučniško smrt. Mej temi se posebno odlikuje znamenit mož z gorečo ljubeznijo do Kristusa iz z neupogljivo odločnostjo. Ta mož — je se. Ignacij, škof antijohijski.

Zanimivo je, kako je bil zaslišan pred cesarjem Trajanom. Leta 107. po Kr. je prišel namreč cesar v Antijohijo radi vojske, katero je imel s Partii. Slišal je o tamošnjem škofu Ignaciju, ter ga veli pred se pripeljati. Ignacij pride k Trajanu veselega srca in jasnih lic.

„Ti si torej oni hudobni duh, — nagovori ga cesar, — ki se drzneš protiviti se mojim ukazom, in še druge tiraš v pogubo?“

Ignacij odgovori: „Nihče do sedaj še, kakor ti, vladar, ni imenoval Teofora (Bogonositelja) stako grdim imenom. Ne, da bi bili mi hudobni duhovi, ampak veli, da se ti tresejo pred služabniki živega Boga.“

Trajan: „Kdo je ta Teofor (Bogonositelj)?“
Ignacij: „Jaz sem, in vsak, kateri nosi Kristusa v svojem srcu!“
Trajan: „Meniš, da mi ne nosimo svojih bogov v prsih, ki nam pomagajo proti sovražnikom?“
Ignacij: „Bogove? . . . Varaš se, to so zli duhovi, ker le en Bog je, ki je ustvaril nebo in zemljo, in le en Jezus Kristus, Njegov edinorojeni Sin, in le milost tega velikega Kralja vas zamore ostečiti.“

Začek. Oba sta bila sprejeta od našega cesarja in obljubila, da se bodeda kazala vredna mesta, katero sta zasedla. Ker so Čehi žugali z obstrukcijo, se je bilo bati, da bo državni zbor razpuščen in da zavlada v Avstriji že toliko časa napovedani absolutizem. Ker pa Čehi dobro vedo, da absolutizem bi bil le Nemcem v korist, so opustili obstrukcijo proti vladnemu predlogu o vojaških novicah. To vest so sprejeli vsi pravi prijatelji Avstrije z velikim veseljem, posebno člani desnice, kateri so se bali za obstoj te stranke, katera edina še brani državni zbor pred navalom nemških levicarjev. Nemški levicarji so se seveda jezili nad Čehi, ker so upali, da desnica razpade. V zadnjih sejah je prišlo zopet na dnevni red vprašanje o stavki delavcev v premogokopih. Govoril je socialist Daszynski, kateri je zahteval, da vlada čim preje seže vmes, uvede 8 urno delo in prepove sprejem žensk in otrok v premogokope. Govornik je strastno napadal lastnike rudokopov, posebno nadvojvodo Friderika, kateri je tudi med njimi. Ker je rabil govornik vedno ojestrejšje izraze proti vojvodi Frideriku, je namigaval ministerski predsednik pi. Körber doktorju Pradeju, kateri je takrat predsedoval, naj opominja govornika, ki žali člana cesarske hiše. A Prade je mirno poslušal govornika. Tedaj je zapustil Körber dvorano in šel po dr. Fuchsa. Na poti mu je povedal, kar je govoril Daszynski. Dr. Fuchs je prišel s Körberjem v zbornico in se vsedel na mesto podpredsednika dr. Pradeja. Dal je govorniku ukor, a levicarji in socialisti so začeli upiti, da je bilo joj! Nekteri so uprašali dr. Fuchsa, kako more dati Daszynskemu ukor, ko vendar ni slišal njegovega govora. Ker ni kričanje nehalo, zaključil je predsednik zborovanje. — Za vboge premogarje bo skoraj gotovo huda. Lakota jih bo prisilila iti zopet na delo in uspeha ne bo, če ne predloži odsek svoje delo zbornici še ta teden, ker zbornica bo skoraj gotovo razpuščena ta teden. Konec tega meseca bodo sklicani vsi deželni zbori na daljše zasedanje.

Poslanec Steinwender je izdal knjižico, ki opominja avstrijske Nemce k slogi v boju proti Slovanom. Pisatelj zahteva, da se uvede za Avstrijo kot uradni jezik nemščina, in izraza upanje, da bo parlament vsled obstrukcije Čehov razpuščen. Potem pride pa z zlata doba za Nemce. Steinwender vidi vže v duhu čisto nemški parlament, v katerem bodo zastopani vsi Nemci širne Avstrije.

Ignacij: „Reci rajše: Jezusa, katerega je na križ pribil greh in njegov povzročitelj, katerega je Bog podvrzel tistim, ki nosijo Krista v srcu.“

Trajan: „Ti nosiš torej Kristusa v srcu?“
Ignacij: Da, ker pisano je: „Jaz hočem v njih biti in mej njimi prebivati.“

Cesar razkačen zavoljo škofove odločnosti, napisal je sledečo obsodbo: „Zukazuj mo, da se Ignacij, ki se panaša, da nosi Kristusa v sebi, utakne v železje in se prepelje pod varno stražo v Rim ter se vrže divjim zverem ljudstvu v zabavo!“

Ko je zaslišal svetnik smrtno obsodbo, razveselil se je in je glasno zahvalil Boga za toliko milost.

Ignacija so kmalu na to peljali v Rim. Ne da se povedati, koliko je sveti mož pretrpel na tej vožnji od vojakov, — pravih leopardov! — Mej potem so se ustavili v Smirni za nekaj mesecev. Od vseh stranij je prihajalo krščansko ljudstvo pozdravljat ga, ko so zvedeli zanj. Celo sobratje iz Rima so mu pisali ter obžalovali njegovo osodo. Sv. Ignacij pa jim je velikodušno odpisal: „Bog je uslišal moje molitve! A skrb me je popadla radi Vaše ljubezni, ker se bojim da boste zaprečili mojo smrt, bili bi proti moji sreči. . . ker nikoli ne bom imel lepše priložnosti združiti se z Bogom, kakor sedaj. . . Edino, kar Vas prosim, je to, da združite, ko bom darovan, svoje glasove v slavospev Očetu in Njegovemu Smu Jezusu Kristusu!“

strije. Za druge narode se ne briga pisatelj, ti naj si pomagajo, kakor morejo in znajo. Poslanec Steinwender se je za enkrat zmotil: Čehi so opustili obstrukcijo in meseca maja bo zopet sklican državni zbor in tudi mirovna pogajanja med Nemci in Čehi se bodo začela!

V Pragi in na Dunaju so bile na obletnico marčne revolucije velike demonstracije socialistov. Policija ni mogla jih zabraniti, dasi je že prej o tem bila poučena.

V Nemčiji zahteva večina državnega zbora, da se uvede lex Heinze, to je zakon, ki omeja prodajo nesramnih spisov, podob in kipov. Zastopniki veleposestva zahtevajo, da se prepove uvoz ameriškega govejega mesa. Vlada je v skripih. Če se ne vda veleposestnikom, ne bo nič z pomnožitvijo mornarice, če se vda, se pa zameri trgovcem in Ameriki.

V Franciji so obsodili očete Asumpcijoniste na globo in razpustili ta red, ker ni hotel verovati vladi, da je žid Dreyfus nedolžen. Katoliška (?) Francija razpušča katoliške redove radi žida, ki je domovino izdal!!

Med Bulgarijo in Rumunijo preti vojska radi enega otoka v Donavi. Rumunski vojaki so namreč Bulgare zapodili s silo iz otoka, na katerem imajo Bulgari z Rumuni že 20 let vsak svojo vojaško stražo.

Vojska v južni Afriki. Med Angleži in Buri ni prišlo še do odločilne bitke. Ker bo v tej bitki tekla kri na obeh straneh v potokih, sta predsednika burških držav (Krüger in Stein) ponudila Angležem mir, a zahtevala sta neodvisnost za svoje države. Zahtevala sta tudi, da Angleži ne kaznujejo ustašev, kateri so se Burom pridružili. Anglija je to ponudbo odklonila. Buri se bodo bojevali naprej za svoj obstanek. Morda se bo Anglija še kesala, da je odklonila ponudbo Burov.

NOVICE.

Eminenca kardinal knez-nadžkof dr. Missia je odpotoval v ponedeljek dne 12. t. m. na Dunaj, kjer se udeleži škofovskih posvetovanj.

Dar za deško semenišče. Nadvojvodinja Marija Beatrice Este je milostno podelila za nadškofijsko deško semenišče 400 K.

Naše deško semenišče. Palačo na Zemljarsču bodo še to pomlad prezidavali. Pripravili bodo primerne prostore v pritličju in dozidali drugo nadstropje. Načrta je izdelal stavbinski svetovalec vit. Baubela po natankih podatkih prevz. kardinala. Delo je prevzel židarski mojster Mozetič. Bog blagoslovi ta začetek!

† **Umrli je včeraj g. Jožef Delpiero**, trgovec s suknom v Gorici v Gosposhi ulici. Bil je dober kristijan in pravičen mož. Svetila mu večna luč.

Postajenačelnikom v Gorici na mesto umrlega g. Hegl-a je imenovan g. Adolf Kropsch.

Gorelo je v Gorici, v ulici Parcar v prodajalnici g. Bratuša. Ogenj so ognjegasci kmalu udušili. Škode je za 1000 K.

Trst. — C. kr. nameštstvo je določilo, da bodo tržaške občinske volitve v mestu za 4. volilni razred 27. marcija; za 3. vol. razr. 30. marcija; za 2. vol. razr. 3. aprila in za 1. vol. razred 5 aprila.

Kar dela kristijana, niso le lepe besede in bliščeča zunanjost ampak stanovitna čednost in velikodušnost v skušnjah Zarotim Vas se enkrat, ne udajajte se napačnemu sožalju! Pustite, da postanem plen levov, saj to je najkrajša pot do nebes! Sedaj še — le pričnjam biti učenec Kristusov . . . Naj me le ogenj spremeni v pepel ali mi prinese križ še tako strašno smrt, naj le nahujskajo name srdite tigre in izstradane volkove, naj razmečejo moje kosti na vse strani: — jaz hočem vse z veseljem pretrpeti, da le pridem do Jezusa Kristusa. Saj moja ljubezen je na križ pribita. Ne diše mi nič več ne najsokusnejše jedi, ne najizbornejše vino; Kruh, katerega želim, je meso Jezusa Kristusa, in vino, po katerem me žejja, je Njegova kri, seme nemrljive ljubezni . . .

Iz Smirne so pripeljali Ignacija v Rim. Stražnik je uročil cesarjevo pismo prefektu, kmalu na to so peljali Ignacija v gledišče, da ga vržejo *dicijm zverem*. Ko je častitljiv starček visoke rasti zaslišal rujojenje levov, je vzkliknil: *„Žito Gospodovo sem, zohje živati me morajo zmlati, da postanem kruh Kristov!“* Ko je te besede spreговорil, skočila nanj dva leva, ki ga na kosce raztržeta . . . Ignacij je postal mučenik Kristov. *„S častjo smo pobrali, — tako pišejo spremljevalci njegovih, — njegove ostanke ter jih prenesli z velikim slavljenjem v Antiohijo. Tako so prejela vsa mesta ležeča mej Rimom in Antiohijo dvakrat blagoslov sv. Ignacija. Ko je v Rim potoval, hiteli so mu nasproti, ko se je vračal, so obkolili njegove ostanke, kakor bučele uljnjak.“*

Taka je bila osoda sv. Ignacija, ki ostane vzor Gospodovega služabnika.

Volitve za tržaško okolico pa bodo 8. aprila in sicer: za 1. volilni okraj v ljudski šoli v Škednju; za 2. vol. okraj v šolskem poslopju vile Revoltella (pri lovcu); za 3. vol. okraj v šolskem poslopju na Vrdeli; za 4. vol. okraj v šolskem poslopju v Rojanu; za 5. vol. okraj v šolskem poslopju v Trebiču; za 6. vol. okraj v šolskem poslopju na Proseku.

Bojimo se, da bodo te volitve pokazale, da Slovenci nazadujemo. Magistrat je od 500 slovenskih reklamacij, odbil 400.

— C. kr. poštno ravnateljstvo je upoštevalo zahteve Slovencev v Škednju pri Trstu v toliko, da je dalo napraviti na pečatu poleg laškega imena „Servola“ tudi staro slovensko ime Škedenj. Radi tega pa je bila že v zadnjem mestnem svetu interpelacija in židovski list „Piccolo“ hoče znoreti.

Modus vivendi v Istri. Vrše se pogajanja med slovanskimi deželnimi poslanci in italijanskimi, da bi se doseglo prepotrebno sporazumljenje v raznih za Istro nujnih prašanjih. Vlada je sprevidela, da se v Istri gode slovanskemu ljudstvu velike krivice. C. kr. namestnik Goëss potuje zdaj po Istri, da pregovori italijanske veljake, da se udajo pravični stvari.

Na zaupnem narodno naprednem shodu je bilo izvoljenih 21 odbornikov. Izmed gg. učiteljev sta izvoljena g. Bajc Anton, nadučitelj v Renčah in g. Kosovel Anton, nadučitelj v Sežani. Častitamo! Imena drugih, ki bodo blatili duhovenstvo po načinu svojega glasila „Soča“ so:

Juretčič Anton, posestnik v Kobaridu; Gabršček Oskar, župan itd. v Tolminu; Zega Michael, župan v Kanalu; Reya pl. Anton, župan v Kozani; Šavle Peter, trgovec v Cepovanu; Lokar Anton, župan v Ajdovščini; Mozetič Josip, posestnik v Pračini; Jakil Andrej, tovarnar v Rupi; Pavletič Josip, veleposestnik v Gabrijah; Švara Josip, župan v Komnu; Caharija Ivan, klesar, podjetnik v Nabrežini; Obersnel Andrej, trgovec v Divači; Muha Anton, veleposestnik v Lokvi; Dr. Stanič Josip, odvetnik v Gorici; Dr. Tuma Henrik, deželni odbornik v Gorici; Gabršček Andrej, tiskar v Gorici; Dr. Gruntar Rudolf, odvetniški koncipijent v Gorici; Dekleva Ivan, veletržec v Gorici; Konjedic Rudolf, oenolog v Gorici.

Dr. Tuma in duhovščina. Ko je dr. Tuma vstanjaval pred leti „Trgovsko zadrugo“ povabil je najprvo k posvetovanju pri „zlatemu jelenu“ v Gorici okoličansko duhovščino. Temu vabila odvalo se je okoli 15 duhovnikov. V svojem govoru je posebno povdarjal, da brez sodelovanja duhovščine ne moremo Slovenci nič začeti, ter da je ves vspeli narodnih podjetij odvisen le od duhovščine, katera se res žrtvuje za blagor naroda. Sedaj pa odreka isti duhovščini v „Soči“ vsako sposobnost za delo ter vstanavlja narodno napredno stranko proti duhovščini. Doslednost!!

A. Gabršček v Posojilnici. Mož si misli: posojilnica so dobre jasi. Za to je upisal sebe in še štiri svoje ljudi ter uplačal 500 glđ. deležev. Nato je pa prosil in vdobil 400 glđ. posojila na one deleže. Tako ima torej v Posojilnici le 100 glđ., a 50 glasov pri občenem zboru, — posojilnica pa veliko prometa! Kdor zna, pa zna!

„Solkanski Sokol.“ V nedeljo ob 4 pop. je bil torej ustanovni shod tega društva za Solkan. Zadnja „Soča“ pravi: „Mladenci, ki bodo Sokoli, bodo ponosni na svojo rdečo srjaco (kaj porečejo

A kaj je bilo s Trajanom? Spletel si je sicer venec slave z velikimi umetnimi zgradbami in slavnimi vojskami, toda umrl je — brez venca čednosti. Izdihnil je svojo dušo sredi razuzdanega življenja, žrtev bolj nečistosti in nezmernosti, nego vladarskega delovanja.

Bilo je to začetku meseca avgusta l. 117. po Kr.

† V spomin rajnega bogoslovca Štefana Feltrina.

Goriški bogoslovci smo 7. t. m., na kvaterno sredo zvečer, molili za večni mir in pokoj duši milega nam tovariša, Štefana Feltrina, ki je bil isti dan okoli pol dne stopil pred sodni stol usmiljenega Boga. Potuhnela sušica nam je ugrabila blagega druga; pogrešamo ga vsi, mnogi z bridkim srcem, in kako bi moglo drugače biti? Mladenič v dvajsetih letih, ki je dovršil gimnazijske studije, kakoršne so dandanes, se ne odlikuje vselej s krotkostjo in blagim sočutjem do bližnika, — ali rajnika ste ti kreposti dičili v taki meri, da so se zanj zanimali vsi, ki so ga poznali; tisti pa, ki so mu globlje videli v sočutno srce in so izkusili njegovo dobroto, so ga iskreno čislali in ljubili. Tak je bil rajni Štefan proti nam tovarišem; predstojnikom pa je vedno delal veselje z voljno pokorščino in marljivim učenjem. Sledeče vrstice naj pozivljajo med nami Tvoj spodbudni vzgled, dragi Štefan, ko Ti že vživaj družbo sladkega Jezusa, katerega si tako pristréno ljubil v življenju.

purmani?) in na sokolsko peró na čepici!“ Taka pisarija je res prava bedarija!

Dijaštvo in klerikalizem. Praški visokosolec D. Lončar je priobčil v „Soči“ za g. Gabrščeka zelo poučljiv spis. Pravi namreč, da glavno orožje proti klerikalcem je to: *„Bodimo premotenejši in boljše nego so klerikalci ali pa vsaj tako dobri in premoteni kot so oni. Vse govorjenje je zaman, dokler ne bomo moralnejši in premotenejši nego so oni.“*

To je prava beseda na pravem mestu. S tem antiklerikalizmom se popolnoma ujemamo. To bi bilo gotovo bolj izdatno sredstvo kakor Gabrščekovo suhoparno govorjenje o nuncih in kuharicah, o nezakonskih parih, o črni temi, o semeniskih hujskacijah, o klerikalni inkviziciji in o drugih takih liberalnih prismozarizmih, ki dokazujejo, da so se gospodje okoli „Soče“ malce razjezili.

S Krasa. Prečitavši notico v št. 27. nedaj vrle, a zdaj pohujšljive „Soče“, v kateri je bilo objavljeno, da je Stanfelski g. kurat v cerkvi prepovedal svojim vernim čitanje „Soče“ in „Primorca“, sem si mislil: Ta je jedina pot k omejitvi pohujšanja, ki prihaja slovenskemu ljudstvu od strani „Soče“ z raznim grdenjem duhovenskega stanu. „Soča“ in „Primorec“ udrihata po duhovenstvu namenoma, da mu vzameta vsakomur spoštovanje zunaj cerkve, in na ta način onemogočita tudi cerkveno delovanje. Posvetnjaki, ki grde in raznašajo morebitne napake duhovnih, spodkopujejo vero. Zveličar je rekel: Kdor vas zaničuje, mene zaničuje. . . . List, ki blati duhovenstvo, nima pravice obstoja med krščenci.

„Soča“ in „Primorec“ se bahata, da hočeta ljudstvo osrečiti. Hm! Kako? Ako ljudstvu iztržeta najdragocenejši zaklad vere? Brez vere ni sreče! Glede narodnosti si je „Soča“ iztekla že veliko zaslug, a napadaje duhovenstvo narodnosti škoduje, kajti, ko izraje verski čut in zaupanje ljudstva do duhovenstva, tudi narodnost zleze v laško gnezdo. Duhovniki so bili in morajo biti s posvetnim razumnštvom varuhi naše narodnosti, a svetnim razumnštvom je sveta dolžnost z duhovenstvom vsestranski vzajemno postopati.

Duhovniki podpirajte narodnost in svetno razumnštvom podkrepiljaj verstvo, in le na ta način zamore uspevati narodnost in vera ter dovesti zemljane do časne in večne sreče.

Lajk.

Iz Kobarškega Kota. Velečenjeni g. urednik! Vas prosim, da vzamete teh par besed v svoj list. Slišal sem že marsikaj dobrega in slabega. Slišal sem in bral, kako so se pred Kristusovim rojstvom ljudje veselili, ko so slišali, da pride luč na svet. Luč je res prišla, pa vsi je niso hoteli videti. Tako je tudi dandanašnji. Ljudje nočejo poznati prave luči, ki je prišla iz nebes: Jezusa Kristusa; rajši imajo gas in elektriko. Ona nebeška Luč je izbrala in postavila svoje zvezde, naj svetijo ljudem: apostole in njih naslednike, škote in mašnike. Pa ljudje ne marajo za to luč. Jezus je svojim namestnikom ukazal, naj gredo po svetu učiti in vladati ljudem. „Kdor vas zaničuje, zaničuje mene“. O, kako žalostne čase smo čakali; mislim, da smo v enako žalostnih časih, kakor pred rojstvom Kristusovim. Čujte: Bila je volitev letos za državnega poslanca. Od onega časa nam

Mladi pokojnik se je rodil 30. vinotoka 1878. na št. viški gori kot sin najpremožnejšega kmeta v vasi. Mati mu še živi; časti vredna žena je, blagega srca in mehke nravi. Te lastnosti je dala v polni meri tudi sinu, ki jih je pa skrival pod skorjo trde mirnosti, ktero je prejel od očeta.

Običajna domača in sosednja kmečka poslopja: hiše, hlevi in prostrani kozolci in pa z lipami in grmovjem poraščeno brdo nad vasjo so bili za detinskih let našemu Štefanu in njegovim bratom in sestram cel svet: in bilo mu ga je zadosti za tedanje otroške igre in želje. Ko je pa prišel v šolo, spoznal je učitelj, da je deček bistre glave. Oče trden kmet, spravi fanta v šolo! G. učitelj je Štefka z nekaterimi drugimi dečki učil nekaj nemščine, tako, da so ga v Gorici vsprejeli v 2. razred. Za učitelja je dobil g. Poniza.

Isto leto je bilo na goriški vadnici sedem dečkov s št. viškogorske planote. In, kaj pravite, danes po 13 letih, koliko jih je še na trdnem potu k cilju, ki so ga imeli stariši v srcu, ta čas, ko so peljali svoje sinčke prvič v Gorico? Po Feltrinovi smrti je jeden sam še v naukih: pripravljaja se v tukajšnjem semenišču za duhovnika. Oj, kmečki očetje in matere, ki dajete sinove v mestne šole, vi pač prevdarjate in prevdajate, predno se odločite na ta korak. Toda vi ne poznate vseh nevarnosti, ki groze sinku v mestu. V poštev jemljete skoro le denarne stroške, ktere krvavo težko utrpate. Ako bi vam bile znane druge težave, poskrbeli bi marsikaj drugače za sinove v mestu, ali pa bi jih ne dali tja.

(Dalje prihodnjic).

zmerom očita dopisniki časnika „Soča“, da so farji komandirali. Ali to ni res! Mi smo volili po lastnem prepričanju, ki se je ujemalo z prepričanjem duhovnikov. Boga smo prosili pomoči. On nas je tudi uslišal. Prosili ga bomo tudi za naprej, da nam ne bodo komandirali advokati, katere mi redimo. *Kmet-colilec.*

Iz Kanalskih hribov. Prepotrebna cesta od Verhovlja mimo Kobališča, Marije Celja, Kostanjevice, čez Kambreško do Srednjega in pa cesta od Golega brda na levem bregu Idrije do Britofa pod Strmcem sta šle po vodi! Celo delo je bilo preudarjeno na 220.000 gld. Vlada je obljubila dati 80% t. j. 176.000 gld. Občine bi bile morale v 5 letih prispevati le 44.000 gld., kar je malenkost. Da se prizadete občine ne bodo mogle na prvi mah sporazumeti glede prispevanja v dosego zahtevanih 44.000 gld. je bilo več kot očitno, ker je pri vsaki reči tako. Radi tega pa bi deželni odbor ne smel popustiti te misli. Ta cesta je prepotrebna in nujna, ker so občine na italijanski meji v resnici brez vsakošne cestne zveze. Da se ni moglo doseči sporazumljenja, je bil največ kriv deželni odbor sam, ki je razdelitev prispevkov posameznih občin tako uredil, da so jo občine po pravici odklonile. S kakšno pravico je tedaj dr. Tuma prosil vlado, naj bi se obljubljeni denar smel porabiti za druge ceste v Kanalskem okraju? Dr. Tuma je v resnici mož raznih načrtov! „Soča“ ga lahko zagovarja, toda v tem uprašnju je vsak zagovor neumestno. Tako zapuščene pokrajine, kakor je na italijanski meji, ni v celi Avstriji! *Prijatelj cest.*

Iz Mirna. Te dni je umrla v Goriški bolnišnici neka vdova, katera je uže kakih 8 let živela o miloščini občine in dobrih ljudi; veljala je za eno najrevniših sirot. In kako je znala prositi! Pa preden so jo odpeljali v bolnišnico, se je našlo pri njej blizu 700 gld. gotovine. Hranila je ta denar še izza mladih let, množila ga je z nabranimi milodari; raje je stradala in zmrzovala, ko da bi se svojega denarja dotikala. No, bodo pa sedaj drugi se veselili! Čudno je zares človeško srce!

V Skriljah je dne 9. t. m. pogorela hiša Štefana Rustja p. d. pri Zukčevih. Zgorela je hišna oprava in veliko sena, katerega je gospodar nakupil za kupčijo; še otroci bi bili zgoreli, ko bi jih ne bili sosedje rešili skoz okno. Hiša je bila zavarovana menda za 2200 K., v primeri s škodo le premalo. Nikdo ne ve, kako se je vnelo. Gospodar in gospodinja sta bila na polju, tri mali otroci sami doma.

Čuvaj državnih gozdov in učitelj na Goriškem. Pisatelj „Y.“ od 22. febr. 1900 v „Gorici“ ima neovrgljivo pravo od začetka pa do zaključka: „Odkodnina za drva — in natura“, ostalo pa potrebuje pojasnila in sicer: Gozdar I. pl. vrste ima dohodkov: Letna plača: 700 f., doklada aktivnosti 140 f., doklada službene starosti 100 f., stanarina 10% 70 f., 20 m² drv à 1 f. 90 v gozdu 38 f., skupaj 1048 f.

Od te svote je treba odbiti za to leto takse 72 f. 66, ostane 975 f. —

V bodočnosti pa, bode gotovo po plačevanju takse vsako leto 12 f. davka, torej bi ostalo 1026 f.

To bi bila torej goz. faktična plača. A govoriti o dobičku, ki ga ima od zemljišča, ne gre; vsak logar nima zemljišča, a vlada daje logarjem v najem zemljišča za to, ker so večinoma na samotni nastanjeni in ker je mleko v obitelji neizogibno potrebno. Kdor na Čavnu stanuje, pač ne more ne v Kannje, ne na Dol hodit po mleko. Od zemljišča pa se mora po velikosti in dobroti plačati, in sicer 3 do 30 f.; za pašo se mora plačati davek 35 kr. od glave; za steljo — davek 50 kr. od glave; ako je pastir blizu, se mora istemu plačati 50 kr. na mesec od glave, ako pa ga ni v bližini, mora se ga najeti, kar stane izvestno še mnogo več; logar tudi nima časa obdelovati polja in kositi travo, torej mora delavce najeti in, ako se vsi stroški uračunajo, bode pač vsak kmetovalec priznal, da ni dobička; da tedaj logar I. plač. vrste živi edino „svoji plači 1026 f. A vseh logarjev I. pl. vrste je pri Goriški direkciji samo 11—!

Da se nahaja še sedaj mnogo analfabetov dvomim; in ako bi pa bili, tedaj niso gozdnarji (Förster); ampak samo to, kar njihov naslov znači, namreč: Čuvaji (Waldhüter) in taki niso v plačilni vrsti; in tem je edina naloga, čuvati „smreke in jelke“. Čuvaji so zdaj zelo redki; v Trnovskem gozdu je en san še, in ima samo 15 fr. na mesec. — Priznam pa, da je i takih, ki so bili drvarji in oglarji, ali ti so tudi že na listi — umirajočih.

(Dalje prih.) X. c. k. logar. **Službe v davkarski stroki.** Na davčnih uradih I. stopinje na Primorskem je oddati službe: davkarja v IX. razredu, eno ali dve službi davčnih oficijalov, eventualno službo davčnega kontrolorja v X. razredu in eno ali več služb davčnih pristavov v XI. razredu. Plače, kakor so sistemizirane, z obveznostjo, da se položi varščina.

Prošnje z dokazom o znanju deželnih jezikov je vložiti na predsedništvo c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu tekom štirih tednov.

Na te službe opozarjamo zlasti deslužene podčastnike.

Služba v carinski stroki. Na tržaškem glavnem carniškem uradu je razpisano mesto vežbenika. Prošitelci imajo razven obeh sposobnosti za državno službo dokazati, da so dovršili srednjo šolo ter, da so vešči deželnim jezikom. Prošnje je vložiti na predsedništvo c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu tekom 4 tednov.

Demokratski shodi bodo dne 16. t. m. v Nabrežini; dne 17. t. m. v Divači; dne 18. t. m. v Postojni ob 1/2 5 uri pop. v „Narodnem hotelu“.

Svetnim in duhovskim razumnikom kličemo: Pojlitte na shode in pobijajte demokratske zmote!

Socijalne drobtinice.

Dobro jo je mož skupil! Demokrat in njegova suknja. List: „Fede e lavoro“, ki izhaja v Trenti, poroča sledečo, pač zanimivo dogodbico.

Poslanec in socij. demokrat Tirelli, je bil nedavno povabljen v neko zbirališče, da bi imel govor soc. demokratom. Ta obljubi da pride; zlate verižice mu opletajo prsi in trebuh, z viržinko v ustih in v krasno zimsko suknjo oblečen stapa ponosni bogatin čez glavni trg. Eui in drugi se ozirajo za mogočnim gospodom.

Govor ima biti v prostorni sobani neke kréme. Že je tu zbranih okolu sto demokratov in par radovednežev. Ob 8 1/2 pride Tirelli. Vse ustaja in pozdravlja. Gredé po sredi sobane podaja roko zdaj enemu, zdaj drugemu. Že je pri mizi, kjer je imel govoriti. Toda v sobani je toplo in govornik sleče suknjo. Išče kam bi jo obesil, pa ne najde mesta. Tedaj se mu ponudi blizu stoječ delavec, da bo suknjo ta čas držal on.

Slavni govornik začne govoriti: Tovariši! Prihodnost je naša! bogatini in mogočnjaki se bodo umikali, ko pridere truma vpjij-čih: „Lastnina je tatvina!... Da, da, lastnina je tatvina! in zakaj ima bogatin po zimi drva, da se greje, revež pa ne? zakaj je on oblečen v gosposka, volnena oblačila, med tem ko revež od mraza trepeta v strganih in zakrpanih cunjah, katere je nosil o poletni vročini?! Ni to krivica!... (Delavec, ki je držal suknjo, si kaj veselo ovira mrzle roke v mehko fodro iste). „In jaz vam rečem“ nadaljuje poslanec „da vi imate vso pravico, da greste k debelemu bogatinu in mu rečete: „Ti imaš dve suknji, eno moraš pustiti meni, veš?!.“ (Delavec na ta besede vtakne levo roko v rokav suknje in molči) in če vam odgovori, da tega ne more storiti, vi, tovariši moji, imate pravico, uzeti mu suknjo ter (Delavec obleče še drugi rokav) iti iz hiše in zaupati: „živila socijalna enakost!“

Na te besede vse ploska z rokami, pa tudi vse gleda v delavca z govornikovo suknjo. Ta namreč obleče docela prelepo suknjo, ki je bila vredna okolu 300 frankov, gre preširno mimo govornika in zaupije: „Živila socijalna enakost!“ ter jo mahne naravnost proti vratom.

Govorniku se ne ljubi dalje govoriti, sklene v kratkih besedah in dirja za možem s suknjo! Ha, ha ha! Dobro jo je skupil!

Kake dohodke je imela naša avstrijska drž. polovica, ali kake davke in koliko smo plačevali od l. 1868 do 1899:

a.) direktni davki:	l. 1868,	1870,	1875,	1880,
zemljiški davek v mil. gl.	35.4	37.3	36.8	37.2
lišni in hišnorazr. d.	17.6	18.4	23.	25.6
dohodninski davek	13.1	18.	22.	22.5
obrotni davek	8	8.6	9.4	9.7
skupaj	74.1	82.3	92,	95,

a.) direktni davki:	l. 1885,	1890,	1895,	1899,
zemljiški davek v mil. gl.	34.4	35.6	36.5	34.5
lišni in hišnorazr. d.	28.8	32.5	36.	29.7
dohodninski davek	26.3	28.8	33.5	36.6
obrotni davek	10.8	11.6	13.	26.5
skupaj	100.3	108.5	119.5,	127.3;

b.) indirektni davki	l. 1868,	1870,	1875,	1880,	
čisti dohodek od užitninskega davka t. j. na pivo,					
žganje:	mil. gl.	40.5	40.9	46.9	57
od tabaka:	„	26.9	33.8	35.3	41.9
kolekov, pristojbin,	„				
mitnic,	„	30	29	45	51.7
soli,	„	16.3	16	15.9	16.9
loterije	„	5.3	5.1	7.7	8.1
skupaj	„	164.2	176.8	210.7	235.3

b.) indirektni davki	l. 1885,	1890,	1895,	1899,	
čisti dohodek od užitninskega davka t. j. na pivo,					
žganje:	mil. gl.	77.5	95.5	113	118
od tabaka	„	48	51.9	62.2	62.2
kolekov, pristojbin,	„				
mitnic,	„	54.9	56.7	67.4	72.1
soli,	„	17.2	17.7	18	18
loterije	„	8.1	8.1	5.8	6
skupaj	„	255.4	297.4	330.	328

poleg teh davkov ima država še dohodke od železnice l. 1899 = 20.8 M. gld., od pošt in telegr. 6 M.,

od drž. gozdov in drugih posestev 40 M., od colnine (skupno z Ozeško) 56.8 M. gld.

Direktnega davka z vsemi deželnimi, okrajnimi, občinskimi in drugimi dokladami pride na vsako osebo poprečno v celi avstr. drž. polovici 8.8 fl.; na Primorskem 7.5 fl.; Kranjskem 5.4 fl.; najmanj a Dalmaciji 3.3 fl., največ v Nizi Avstriji 21.4, samo na Dunaju 34.8 fl. na osebo.

Indirektni davka pride na osebo najmanj v Dalmaciji 2.5 fl.; največ v N. Avstr. 29.2 fl., samo na tabaku 9 fl. na Primorskem 11. 5 fl. in sicer za tabak 4.5 fl., žganje pivo, sladkor 5.1 fl., kolekti, pristojbn. 2.5, loterija 1 fl.

Poprečno v celi drž. polovici pride indir. davka na tabak 3.8 fl., žganje, pivo, sladkor 5.1 fl., koleke, pristojbine 2.7 fl., loterije 0.6 fl.; skupno 12.2 fl. in davka na osebo.

Vsega davka dir. in indir. pride na osebo v Avstr. 21 fl. Osebn. dohodarina je še posebej.

Naša društva.

Občni zbor trgovsko — obrtne registrirane zadruga je bil v nedeljo 11. t. m. ob 11. uri predp. Uradni vodja g. Bajec je pri 1. točki dnevnega reda prečital poročilo, katero je z veliko pridnostjo in natančnostjo izdelal. Iz tega poročila posnemljemo: Prometa je bilo 1899. leta 1.692.544 K. 10 v.; deležnih ulog 124.977 K. 61 v.; hranilnih ulog 273.811 K. 71 v.; vseh članov je bilo: 1433. Vseh deležev 2790 in sicer v I. odseku: 1624, v drugem: 817, v tretjem 349. Izguba pri raznih posojilih, katerih ni mogoče več iztirjati, je bila 1899 leta 810 K. 11 v. V svojem poročilu je marljivi g. vodja omenil, da so med letom razni udje ravnateljstva odstopili, mej drugimi je dr. Tuma odstopil od predsedništva.

G. dr. Jos. Pavlica vpraša, kateri so bili razlogi, ki so g. predsednika dr. Tuma nagnili, da je odložil predsedništvo, ko je vendar on ustanovil zadrugo in so njeni uspehi njegova usluga? Govornik ne more imeti v zdajno ravnateljstvo zaupanja, da bi bilo zmožno voditi zadrugo brez dr. Tume. — Dr. Tuma odgovorja, da je odstopil, ko je videl, da ga napadajo iz nevoščljivosti. Vedel je, da trgovci in obrtniki so zanj in da se mu torej ni bati za veljavo pri tem zavodu. Odložil je torej z mirno vestjo čast, a pridržal si je delo. On je zdaj *pravni konzulent* ravnateljstva, kar opravlja brezplačno. — Dr. Pavlica odgovarja, da napadi niso pravi povod, da človek odstopi, ker pri nas napadajo vse, ki javno delajo. Če bi se hoteli umikati radi napadov, bi morali se vsemu odpovedati in si še srajco sleči! — Dr. Tuma ni le pravni konzulent, ampak *dejanski* voditelj zadruga in bi torej bilo edino pravo, če bi bil tudi po imenu predsednik. G. Gabršček zagovarja dr. Tuma, češ, da je prav storil, da je — vsled zdražbe nasprotnikov — odstopil od zadruga in ostal pri posojilnici, ker drugače bi bila posojilnica prišla v veliko nevarnost. Zadrugo vodi ravnateljstvo tako, da v vseh rečeh posluša svete dr. Tume.

Po poročilu ravnateljstva bi bilo imelo priti na vrsto poročilo nadzorovalnega sveta. Po pravilih namreč občni zbor ne more *pravomočno* sklepati o poročilu ravnateljstva, o letnem računu in o bilanci, ako ni bilo predloženo poročilo nadzorovalnega sveta. Toda ravnateljstvo je vže vlni to izpustilo z dnevnega reda in so bili torej sklepi lanskega občnega zbora *neveljavni*. Lani so nadzorniki molčali, letos pa so hoteli govoriti in so to tudi povedali, a gospodje ravnatelji so oblastno prezrli pravice nadzornikov in pravila, katera so si sami sestavili.

Prof. Čebular, kot predsednik nadzorovalnega sveta si je torej moral se silo pomagati do besede. Gospodom je bilo to jako neljubo, ali ngovarjati se niso upali. Nadzorniki (prof. Čebular, Blažon in Križnič) so torej poročali, da so letos meseca novembra pregledavali knjige in blagajno. Našli so vse v redu.

Ko so pa pregledavali posojila, so našli nekatere stvari, ki jim niso bile po godu in sicer:

1. Našli so, da zadruga včasih posoja brez dovolnega varstva. Med nezanesljivimi tvrdkami so našli eno, katera jemlje menice od notorično nezanesljivih trgovcev in si je daja izplačavati od zadruga do svote 20.000 K. Nadzorništvo je svetovalo, da naj se polagoma ta kredit zmanjša brez škode dotičnega.

2. Našli so, da zadruga posoja na police previsoke svote, ne da bi vprašala, koliko so police vredne. V dveh slučajih je zadruga vže imela izgubo, to se vtegne še zgoditi, ker ima zadruga vse polno polic.

3. Našli so, da so eni in isti gospodje poroki pri več dolžnikih, in večkrat tudi taki, ki nimajo nepremičnega premoženja. Zlasti radi podpisavajo dolžna pisma upniki svojim dolžnikom, da tako pridejo do plačila pri slabih dolžnikih.

Na to zgolj stvarno poročilo se je g. dr. Tuma hudo razgrel. Napadel je g. profesorja, kakor bi on bil kak ovaduh in ne predsednik nadzorništva. Najbolj mu je zameril, da je prišel pregledavati zavod ravno v kritičnem času (zakaj

pa ne? ali ne gre nadzornikom zaupanje?) in da ni ravnateljstvu tega poprej povedal (G. Križnič: To ni res, smo pisмено naznanili.). Očitil mu je, da je poizvedel za ono nezanesljivo tvrdko od političnih nasprotnikov — od denuncijantov (To je smešno! Kdor ima dolžnost nadzorovati, bo prišel pogledat, naj izve od kogar hoče. Sicer je pa navzoči g. Križnič pritrtil, da je on g. profesorju povedal ono tvrdko.) Prof. Čebular je v njegovih očeh zločinec nad narodnim gospodarstvom (Beriči Gabrščekovi kje ste?). — G. profesor je vsa ta očitanja pobil in dokazal, da so vsi nadzorniki soglasno isto sklenili in ne on sam. Dakazaval je, da so njegovi pomisleki utemeljeni, da jih je zato predložil občenemu zboru, ker mu jih ravnateljstvo ni vpoštevalo. Dr. Tuma je priznal, da stvarno ne bo oporekal opazkam nadzornikov, ali namen profesorjev je bil hudoben. — Ko se je g. profesor hotel še braniti, je pa zaupil nadnj: „Vi ste diletant, vi govorite o stvari, katere ne razumete i. t. d.“ Vmes je v eno mer vpil in zmerjal g. profesorja glasni dolžnik zadruga (dolžnik na police) gospod A. Gabršček in na vse opomine da naj se obnaša spodobno, je le odgovarjal: Lahko se tudi stepemo kakor v državnem zboru; kedo bo poslušal take oslarije i. t. d.

S to besedo: oslarije je ta slayni občni zbor sklenil razpravo o poročilu nadzorovalnega sveta. Tako postopajo v zadrugi dolžniki z upniki in s člani nadzorovalnega sveta in pa še s takim blagim človekom, kakoršen je g. prof. Čebular! Gospoda s takim ravnanjem škodite zavodu. Tudi laži v „Soči“ o tej stvari bodo zavodu le spodkopale zaupanje. Gospoda do zdaj ste se naslanjali na naše zaupanje, vedite torej, da ga zdaj nimate več!

Točka b dnevnega reda se je mehanično izvršila.

Pri c točki: volitev 23 mož v ravnateljstvo itd. je g. prof. Čebular opozoril gospode, da je treba voliti po listkih, ker tako zahtevajo pravila. Toda gospodje se niso zmenili za pravila, ampak je g. Gabršček le prebral imena, — in še ne vseh 23, — in volitev je bila končana. Po našem mnenju je bilo skrajno netaktno, da so po takem poročilu nadzorništva izbrali v ravnateljstvo dolžnike in sicer ravno one, ki nimajo nepremičnega blaga, dr. Tuma pa v nadzorništvo. Na celem svetu ne bi našel dr. Tuma občnega zbora, ki bi bil to storil. Zato se je pa on zdaj iznebil sitnega nadzorništva!

Ostale točke dnevnega reda so se tudi mehanično končale. Da je občni zbor imel vsaj malo živahnosti, poskrbeli so omenjeni gospodje, katere so pa Tumovci hudo napadali. Obžalovanja vredno je, da se ogromna večina članov ni nič udeležila. Ta zavod je zrastel z našim denarjem in zato moramo skrbeti, da pride v prave roke.

Kobarid. Okrajna posojilnica v Kobaridu bode imela dne 22. marcija t. l. ob 2. urah popoldne svoj glavni občni zbor v prostorih g. A. Mašera (pri Zgannu). Dnevni red bode v smislu § 37 društvenih pravil.

K obilni vdeležbi društvnikov vlnudno vabi odbor.

Bilje. Vabilo na občni izbor hranilnice in posojilnice v Biljah, registr. zadruga z neomejeno zavezo, ki bode dne 25. marca 1900 ob 3. uri pop. v pritličju kaplanije s sledečim dnevnim redom:

1.) Poročilo načelstva; 2.) odobritev popravljenih računov za l. 1898 in računov za l. 1899; 3.) Volitev načelstva, računsk. pregledovalca in njega namestnika, 4.) Razni predlogi. — Odbor.

Št. Peter. „Hranilnica in posojilnica v Št. Petru pri Gorici, registr. zadruga z neomejeno zavezo“, vabi svoje ude k rednemu občnemu zboru, ki bo 25. marcija 1900 po blagoslovu ob 4. uri v prostorih kmetijske zadruge. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo blagajnika. 3. Potrđitev letnega računa. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika. 6. Slučajnosti.

Tomin. Naše sadjarsko društvo bo imelo v nedeljo dne 18. t. m. po večernicah občni zbor. Potem bo razdelilo mej svoje člane črez 3000 zlahtnih jablan.

Za kratek čas.

Posvetil mu je. Duhovnika jezujita je zabavljivec narodno-napredne sranke v vlaku prašal, je-li ye, da so v francoski revoluciji vedno, kedar so obesili kakega jezujita, zraven obesili tudi osla. Duhovnik mu prijazno odgovori: „To mi sicer ni znano, vendar zahvaliva midva Boga, da uisva bila takrat na Francoskem.“

Odgovorni urednik in izdajatelj: I. Bajt.
Lastnik: Konsorci „Primorskega Lista“.
Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Posamezne številke „Primorskega Lista“ se dobivajo v tobakarnah v šolskih in nunskih ulicah po 5 kr. ali 10 vin.

Anton Obidič,

čevljar
v Semeniški ulici št. 4
v Gorici,

priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro
Priporoča dalje tudi svojo zalogo

ANTON FON

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solilne.

Odlikovani fotografski atelier

A. JERKIČ

GORICA,

Gosposka ulica št. 7, v hiši

„Goriške ljudske posojilnice“,

edini zalagatelj c. kr. avstrijske državno-uradniške zveze za Goriško, sprejema vsa v fotografsko stroko spadajoča dela.

Novi, velikomestno urejeni atelier

odgovarja vsem

modernim zahtevam v tej stroki.

P. n. gg. državni uradniki in njihovi družinski člani dobé pri obstoječih cenah 15% rabat.

Se toplo priporoča z edličnim spoštovanjem udani

ANTON JERKIČ.

VINARSKO IN SADJARSKO DRUŠTVO

ZA BRDA

v
GORICI.

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin: burgundeca rizlinga, modre frankinje in drugih vin.

DESERTNA VINA

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

Usojam si cenj. p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznaniti, da sem odprl v lastni hiši, po starem imenovanu gostilno

Pri Grgarki,

ulica sv. Antona št. 3.

Točim izvrstna briska in druga domača vina, imam domačo kuhinjo, držim postelje za prenočišča po jako nizki ceni. S prošnjo za blagohotno naklonjenost se prijazno priporočam za obilen obisk.

Udani

Ivan Miserit
(sin ranjke Grgarke)

Slavno občinstvo pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni vhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica št. 14,
blizu lekarne Gironcolijeve.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po nemškem slogu iz odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Pontenuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarov. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema se naročila in izdeluje po izbiri obrisa najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v adih od 56 itrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,
svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

Florjan Kralj,

tovarnar kisa v stari cukrarni,
kapucinska ulica št. 11.

priporoča se svojim sorojakom v mestu in na deželi v nabavo kisa, kakor ekstrata, vinskega in komune, po poštenih cenah.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Mala posredovalnica.

Udje kat. del. društva dobe v tem oddelku brezplačno prostor za oznanila. Neudje plačajo po pogodbi. Obratiti se je do upravnništva P. L. v Gorici na Placuti št. 12.

1. Potrešek, star 45 let, zmožen slovenskega nemškega in italijanskega jezika, ki je zvesto služil že pri raznih gosposkih družinah, išče službe.

V RIM, NA BOŽJO POT!

Katoličani! Bratje! Kliče nas v večno mesto namestnik Kristusov, ki je tam oznanil *sveto leto* in odprl zaklade sv. odpustkov. Naši bratje, katoličani drugih narodov, so se navdušeno odmeli na njegovo vabilo: storimo tudi mi tako.

Kliče nas v Rim namestnik Jezusa Kristusa; če gremo torej k njemu, ki zastopa osebo nebeškega Zveličarja, bomo s tem slovesno izpoznali našo vero in ljubezen do samega *Jezusa Kristusa*. Ko se bomo v Rimu poklanjali sv. očetu papežu, bomo trdili, da je Jezus Kristus kralj vesoljnega človeštva in stojé pri obelisku na trgu sv. Petra bomo veseli ponavljali vklesane besede: Kristus zmaga, Kristus kraljuje.

V Rim torej katoliški kristjani goriške nadškofije! V Rim, k apostolskemu sedežu resnice! V Rim, v sveto mesto, napojeno s krvjo mučenikov, pejdimo in vtrajajmo se v sv. veri ter prosimo blagoslova od božjega usmiljenja na ves človeški rod, da naj vzide v prihodnjem stoletju solnce resnice vsem narodom, da bodo spoznali in hvalili Jezusa Kristusa, kralja in odrešenika sveta.

Idoč v Rim se bomo ustavili v oni hišici Marije Device, kjer je Beseda meso postala. Poljubili bomo v *Loretu* one stene, med katerimi je prebivala božja Beseda, ki se je za nas včlovečila. Tam, v hišici Marije Device, hočemo prositi pomoči nje, ki je Mati Božja, pomoč kristjanov, da bodi ona rešiteljica nam in našim bratom.

Pred sv. Očeta položimo tudi svoje darove, kolikor naberemo do odhoda iz Gorice. Ti darovi so pomoč dobrih otrok ubogemu in oslabelemu očetu.

Iz Gorice odidemo dne 23. aprila (v ponedeljek) popoldne s posebnim vlakom. Ustavili se bomo najprej v Loretu in potem v Asizi pri sv. Frančišku, od koder se popeljemo v Rim. Pobožnosti v Rimu bomo opravili v *petih* dneh. Vračali se bomo čez Foligno, Florenco, Padova domu. Vsaki sme ostati 45 dni na poti in v tem času se sme vračati kedar hoče s katerim koli vlakom in vstavljati se trikrat na poti, kjer hoče (n. pr. v Florenci, v Padovi, v Mestre za v Benetke).

Vozni list III. razreda (tje in nazaj) stane 30 lir 70 cent. = (okolo) *14 gld.* Vozni list II. razreda stane lir 54.80 = okolo *24. gld. 70 kr.* Vozni list I. razreda stane lir 87.45 = okolo *39 gld. 40 kr.*

Kdor hoče nazaj gredè voziti se z brzovlakom, mora naročiti vozni list II. ali I. razreda, ker v Italiji brzovlaki nimajo III. razreda. Kdor bi hotel iz Rima v Napolj in Pompej bo doplačal 6 lir 10 cent. v III. razredu, 14 lir v II. razredu in lir 17.25 v I. razredu.

Romarji naj se oglašijo do 1. aprila. Kdor se oglasi, naj pošlje eno krono = 50 kr. za vpisnino. Na oglase brez te vpisnine se ne bomo ozirali.

Podpisani odbor bo poiskal v Rimu stanovanje po ceni pa brez hraue. (I. razred 1 gld. 50 kr., II. razred 1 gld., III. razred 50 kr. na dan ali morda še menj). Denar avstrijski naj vsakdo menja v Gorici. 1 Kr. je 1 lira in 10 cent.

Vsaki naj se vpiše pri svojem dušnem pastirju ali pa v Gorici pri g. mons. Dom. Alpi ali pri g. *dr. Jos. Pavlica* (za kasarno 13. II.), po pošti ali osebne. Vsaki romar naj točno pove: 1. Ime in stanovanje. — 2. Kateri vozni razred na železnici želi. — 3. Ali želi stanovanja v Rimu in kateri razred. — Kdor se oglasi vdobi romarsko *znamenje*, katero mora hraniti ves čas.

Odbor za goriško nadškofijo.

Žiga grof Attems — Silverij grof Baguer — mons. dr. Fr. Sedej — mons. Dom. Alpi
Karl vit. Doljac — Ant. Jakončič — dr. Al. Faidutti — dr. Jos. Pavlica.